

Józef Kulisz

"Philosophisches Wörterbuch", red.
Walter Brugger, Freiburg-Basel-Wien
1976 : [recenzja]

Collectanea Theologica 48/1, 183

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

czywistości i próby powiązania przyrodniczego obrazu świata z tezami doktryny tomistycznej budzą żywe zainteresowanie. Z tego względu praca ks. Wciórki stanowi cenną inspirację dla dalszych przemyśleń omawianego zagadnienia.

ks. Szczepan W. Ślaga, Warszawa—Łódź

Walter BRUGGER (red.), *Philosophisches Wörterbuch*, wyd. 14 przerobione i poszerzone. Freiburg—Basel—Wien 1976, Verlag Herder, s. XLVII+592.

W dziewięć lat po ukazaniu się trzynastego wydania,¹ pojawia się na półkach księgarskich nowe, ubogacone, czternaste wydanie *Philosophisches Wörterbuch*. Zespół redakcyjny nowego wydania zwiększył się, w porównaniu z poprzednim, o czternastu współpracowników i liczy w sumie trzydzieści siedem osób.

Z założenia autorów słownik nie jest pomyślany jako podręcznik omawiający wyczerpująco poruszane zagadnienia. Jest natomiast opracowaniem haseł z dziedziny filozofii i ukazaniem kierunku dalszego poszerzania i pogłębiania ich.

Słownik można podzielić na trzy zasadnicze części. Pierwszą część stanowi indeks haseł. Nie jest to tylko alfabetyczne ich zebranie, gdyż przy każdym z nich znajdują się „podhasła — problemy” z nimi związane treściowo, jak również wyjaśnienia gdzie należy szukać ich opracowania.

Część druga to treściowe opracowanie haseł. W tym wydaniu dołączono czterdzieści nowych haseł. Nie sposób wymienić tu wszystkich, wystarczy kilka, by ukazać, że należą one do haseł aktualnie używanych: *Aggression, Behaviorismus, Dialog, Evolution, Gnostizismus, Macht, Moralsysteme, Negation, Sozialethik, Struktur, Tradition, Zelle*. Ponadto sto haseł opracowano lub uzupełniono treścią i nową bibliografią do roku 1975.

Trzecia, ostatnia część, jest specyficznym zarysem historii filozofii. Dzieli się ona z kolei na dwie części: filozofię Wschodu i Zachodu. Filozofia Wschodu zawiera myśli Indii, Chin i Japonii. Specyfika tego zarysu polega na tym, iż w zwięzłym skrócie ukazuje poglądy filozofów, umieszczając ich w konkretnym kierunku, czy systemie filozoficznym.

Na końcu podany jest indeks nazwisk filozofów oraz stronicę, na których są umieszczone w związku z treścią poszczególnych haseł.

Nowe wydanie słownika jest cennym wkładem w dorobek myśli filozoficznej ostatnich lat.

ks. Józef Kulisz SJ, Warszawa

Adrien NOCENT, *Célébrer Jésus-Christ. L'année liturgique*, t. I: *Introduction à l'année liturgique. L'Avent*; t. II: *Noël — Épiphanie*; t. III: *Carême*; t. IV: *Les Trois Jours Saints. Le Temps Pascal*, Paris 1975—1976, Jean Pierre Delarge éditeur, s. 275+220+332+386.

Z zapowiedzianych sześciu ukazały się już cztery tomy komentarza do czytań niedzielnych i świątecznych potrójnego cyklu (A, B, C) roku liturgicznego. Autorem wspomnianego komentarza jest benedyktyn, Adrien Nocent, profesor Papieskiego Instytutu Liturgii w Rzymie. Jest on jednym z autorów, którzy przygotowali soborową konstytucję o liturgii.

We wstępie do pierwszego tomu wyznaje autor, iż tomy te nie mają za miarę powiedzenia wszystkiego; celem ich jest przekazanie pewnych myśli

¹ Por. *Collectanea Theologica* 39 (1969) z 1, 182.